[2021] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 469

ਮਿਰਜ਼ਾ ਇਕਬਾਲ @ ਗੋਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2021 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1628)

14 ਦਸੰਬਰ, 2021

[ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 – ਐੱਸ.482 – ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ- ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ- ਪਰਿਵਾਰ' ਤੇ ਗੰਜੇ ਦੋਸ਼ ਪਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ- ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ, ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਫਾਹਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ - ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ 498-ਏ, 323, 504, 506, 304- ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਜਾ) ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੱਸ) ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦਾ ਬੀ ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੀ ਐੱਸ.ਐੱਸ.3 ਅਤੇ 4 - ਆਯੋਜਤ: ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੰਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ - ਐੱਸ.ਐੱਸ..498-ਏ, 323, 504, 506 ਅਤੇ304- ਬੀ - ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 - ਐੱਸ.ਐੱਸ..3 ਅਤੇ4 - ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਅਯੋਜੀਤ: 1.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜੀਜਾ ਅਤੇ ਸੱਸ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਵਜਨਕ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। [ਪੈਰਾ 11] [473-ਸੀ-ਡੀ, ਈ-ਜੀ]

1.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ

ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੰਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [475- ਈ-ਐੱਫ]

ਗੀਤਾ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ., **(2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 741: [2012] 9 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 641 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 11

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.1628।

ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 10.12.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। ਫੁਟਕਲ 2018 ਦੇ 482 ਨੰਬਰ 44475 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਭਾ ਦੱਤਾ ਮਖੀਜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਫੁਜ਼ੈਲ ਅਹਿਮਦ ਅਯੂਬੀ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਗੌੜ, ਕਰਨ ਮਮਗੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਈਆ ਖੰਨਾ, ਇਬਾਦ ਮੁਸ਼ਤਾਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸਹਿਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਲਕਾ ਸਿਨਹਾ, ਅਨੁਵਰਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੁਹੰਮਦ. ਅਸਦ ਖਾਨ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸਿੰਘ, ਡਾ: ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਅਨੁਪਮ ਚੌਧਰੀ, ਦਾਨਿਸ਼ ਜ਼ੁਬੈਰ ਖਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਆਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ 2018 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 44475 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੁਆਰਾ 10.12.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਹੇਠ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਧਾਰਾ 498-ਏ, 323, 323, 053, 504, 504 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮਿਤੀ 22.10.2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 12.10.2018 ਦੀ 2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੰ.01 ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 (ਡੀ.ਪੀ. ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4, 2018 ਦੇ 2018 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 0136 ਵਿੱਚ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੋਰਖਪੁਰ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਦਰਜ

4. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਸਾਰ ਉੱਲਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਰੁਸ਼ਦਾ ਨਿਸਾਰ ਨੇ 25.07.2018 ਨੂੰ ਰਾਤ 09:31 ਵਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਪੀ ਐਸ-ਕੋਤਵਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੋਰਖਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਰੁਸ਼ਦਾ ਨਿਸਾਰ ਦਾ ਵਿਆਹ 25.12.2015 ਨੂੰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਿਰਜ਼ਾ ਇਸਮਾਈਲ ਬੇਗ ਉਰਫ਼ ਅਮੀਰ ਪੁੱਤਰ ਜ਼ਕੀ ਉੱਲਾ ਵਾਸੀ ਮੁਹੱਲਾ-ਮੁਫਤੀਪੁਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਰਜ਼ਾ ਇਸਮਾਈਲ ਬੇਗ ਉਰਫ਼ ਅਮੀਰ (ਪਤੀ), ਜੀਜਾ (ਦੇਵਰ) ਮਿਰਜ਼ਾ ਇਕਬਾਲ ਉਰਫ਼ ਗੋਲੂ (ਪਹਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ), ਭਰਜਾਈ (ਨਣਦ) ਹਿਫ਼ਜ਼ਾ ਉਰਫ਼ ਚਿੰਕੀ ਅਤੇ ਮਾਂ- ਸਹੁਰਾ (ਸਾਸ) ਸੰਮੀ (ਦੂਜਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਚਾਰ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਦਾਜ ਵਜੋਂ 10,00,000/- ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਮੰਗਣ ਲਈ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਕਾਰ ਦੀ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ 2,70,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅੜੇ ਰਿਹਾ। 24.07.2018 ਨੂੰ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ, ਗਲੇ ਵਿਚ ਫੰਦਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਾਹਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਸੂਰਤ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸਥਿਤੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਨਾਰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਾਲੇ ਅਤੇ ਸੱਸ ਹਨ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 498-ਏ, 323, 504, ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ 506, 304-ਬੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਡੀ.ਪੀ. ਐਕਟ.

5. ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਦ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਫ਼ਤੀਸ਼, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ 12.10.2018 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 22.10.2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਭਾ ਦੱਤਾ ਮਖੀਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਹਿਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸਦ ਖਾਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਜਾ ਹੈ, ਆਈਸੀਆਈਸੀਆਈ ਬੈਂਕ, ਖਲੀਲਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 24.07.2018 ਨੂੰ ਉਹ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖਲੀਲਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ-ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਮੀਮਾ ਬਾਨੇ ਉਰਫ਼ ਸੰਮੀ ਵੀ 2017 ਤੋਂ ਖਲੀਲਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਪਰੀ। ਗੋਰਖਪੁਰ ਵਿਖੇ, ਜੋ ਕਿ ਖਲੀਲਾਬਾਦ ਤੋਂ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਉਹ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ ਬੈਂਕ 'ਚ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 09:49 'ਤੇ ਬ੍ਰਾਂਚ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 06:25 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ। ਸ਼ਾਮ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੰਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੋਰਖਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਕਾਲ ਡਿਟੇਲ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਵੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਰੁਟੀਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ. ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ

ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੋਂ 10,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ 24.07.2018 ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁਟਣ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ15.04.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰੱਦ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਅਤੇ ਸੱਸ ਹਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ. ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਖਾਸ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੋਰਖਪੁਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਖਲੀਲਾਬਾਦ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਈਸੀਆਈਸੀਆਈ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ 24.07.2018 ਨੂੰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 8 ਵਜੇ ਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 08.08.2018 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਖਾਸ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ ਬੈਂਕ, ਖਲੀਲਾਬਾਦ ਸ਼ਾਖਾ, ਗੋਰਖਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 09:49 ਵਜੇ ਅਤੇ ਆਊਟ-ਟਾਈਮ 06:25 ਵਜੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਵਜਨਕ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਗੀਤਾ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਮ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ

1 (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.

ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਅਤੇ 25, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:

> **"18.** ਰਮੇਸ਼ ਕੇਸ [(2005)3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 507: 2005 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸੀ.ਆਰ.ਆਈ.) 735] ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰਜਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਗੰਜੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 498-ਏ, 406 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਭੈਣ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਾਲੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
>
> **25**. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹਨ। ਸਮਝਦਾਰੀ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ

ਜੇਕਰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਐਫਆਈਆਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

12. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈਸੀਆਈਸੀਆਈ ਬੈਂਕ ਖਲੀਲਾਬਾਦ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੋਰਖਪੁਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਗਈ, ਸਿਵਾਏ ਸਿੰਗਲ ਐਂਟੀ-ਮਾਰਟਮ ਸੱਟ, ਭਾਵ ਗਰਦਨ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਲਿਗਚਰ ਮਾਰਕ, ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੰਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗੀਤਾ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 1 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2018 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 44475 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 10.12.2018 ਦੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 498-ਏ, 323, 504, 506, 304-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪੀ.ਐਸ. ਕੋਤਵਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੋਰਖਪੁਰ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2018 ਦੀ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 136 ਵਿੱਚ 2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੰ.01 ਮਿਤੀ 12.10.2018 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਡੀ.ਪੀ. ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਗੋਰਖਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 22.10.2018 ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669